

BOGÁCSI TÉL

XIV. évfolyam 4. szám

2004.

A
B
O
G
Á
C
S
I
Ö
N
K
O
R
M
Á
N
Y
Z
A
T
L
A
P
J
A

Fő a Márton-napi bográcsos

Áldott,
szeretetteljes
karácsonyt
kíván
mindenkinek
Bogács Község
Önkormányzata!

Készül az adventi koszorú
a játszóházban

Az idén is várjuk a havat

Tartalomból:

Anyakönyvi hírek
Betekintés a HÓR-AGRO MG. RT. életébe
Találkoztunk
Tanulmányút Ausztriába
Gondolatok a csontritkulásról
„Megőrzött emlékezet”

Hegyközségi tájékoztató
Karácsonyi készülődés
Iskolai sport
Márton- napi hagyományok
Beszélgetés Dr. Ráski Lászlóval
Megszületik?

Anyakönyvi hírek

2004-ben születtek:

Bugyik Dalma
Farkas Aladár
Horváth Károly
Koós Anna
Pusomai Gergő
Pusomai Karolina
Szeberin Dániel
Szítai Bianka
Szítai László

2004-ben meghaltak:

Bánhegyi István	Ifjúság utca 54. sz.	50 éves
Borza Rafaelné	Rózsa utca 11. sz.	85 éves
Bozsik László	Ifjúság utca 16. sz.	50 éves
Császár Imréné	Alkotmány út 46. sz.	84 éves
Csiki Albertné	Jókai utca 41. sz.	70 éves
Csiki József	Felszabadítók u. 40. sz.	61 éves
Csufor László	Felszabadítók u. 6. sz.	57 éves
Farmosi Dezsőné	Jókai utca 8. sz.	95 éves
Fehér Lászlóné	Alkotmány u. 122. sz.	69 éves
Fodor József	Kossuth utca 8. sz.	77 éves
Gál István	Alkotmány út 113. sz.	82 éves
Hazafi Andrásné	Felszabadítók u. 7. sz.	85 éves
Hegyi Albin	Ady Endre u. 51. sz.	83 éves
Hócza János	Ibolya u. 1. sz.	78 éves
Hócza Vendelné	Alkotmány u. 85. sz.	81 éves
Kadlok Ferencné	József Attila u. 19. sz.	89 éves
Kiss András	Jókai u. 13. sz.	63 éves
Kocsis Károlyné	Viola u. 23. sz.	79 éves
Kovács Antalné	Erzsébet utca 1. sz.	79 éves
Köteles Jánosné	Andornak utca 2. sz.	87 éves
Majnár Ferenc	Pást utca 1. sz.	76 éves
Makó Jánosné	Dózsa György u. 27. sz.	83 éves
Mohácsi Lajos	Alkotmány u. 89. sz.	61 éves
Molnár Jánosné	Ibolya utca 15. sz.	72 éves
Nagy István	Rákóczi u. 26. sz.	53 éves
Németh Mihály	Zalka M. u. 8. sz.	64 éves
Szítai Katalin	Zöldfa utca 7. sz.	34 éves
Varga Andrásné	Rákóczi utca 29. sz.	85 éves
Varga Lajosné	Felszabadítók u. 28. sz.	74 éves
Várnai Imre	Ibolya utca 2. sz.	53 éves
Verhóczy László	Rákóczi utca 15. sz.	89 éves

2004-ben házasságot kötöttek:

Kiss Krisztián	-	Tukacs Veronika
Nagy Lajos	-	Nagy Katalin
Gál István	-	Szajlai Júlia
Pintér Tamás	-	Kovács Dóra
Séra István	-	Nagy Rita
Kozma Zsolt	-	Karczagi Judit
Márton Zsolt	-	Holló Emese
Mecsei János	-	Csufor Ágnes
Derda Zoltán	-	Pintér Marianna
Csömör András	-	Szítai Aranka
Kondás Gyula	-	Hornyák Katalin

Választási kedvünk

2004. évben 3 alkalommal került sor Bogácson választás megtartására.

2004. június 13-án az Európai Parlament tagjainak választására került sor, 2004. augusztus 22-én időközi helyi önkormányzati képviselők és polgármester választás, míg 2004. december 5-én ügydöntő országos népszavazás volt.

A három választás során az alábbiak szerint alakult a megjelenési arány:

2004. június 13.

- Névjegyzékbe felvettek száma: 1605 fő
(Sokan szavaztak igazolással)
- Szavazóként megjelentek száma: 571 fő 35,57%

2004. augusztus 22.

- Névjegyzékbe felvettek száma: 1567 fő
- Szavazóként megjelentek száma: 1063 fő 67,83%

2004. december 5.

- Névjegyzékbe felvettek száma: 1545 fő
- Szavazóként megjelentek száma: 500 fő 32,36%

Az Önkormányzat intézményeiben, az óvodában és az iskolában is örültek a gyerekek a Mikulásnak

Betekintés A HÓR-AGRO MG. RT. életébe

Gazdasági egységünk, 2001. január 29-től részvénytársasági formában működik. A részvénytársaság a részvényesek vagyonán alapszik és azzal gazdálkodik.

Mezőgazdasági tevékenységünket a Hór-völgyében, a Hór patak mentén végezzük. Innen ered a cég elnevezése „HÓR-AGRO Mezőgazdasági Részvénytársaság”.

A mezőgazdaságban jelen van a folytonosság és az időszerűség, különösen érvényes ez a csúcsmunkák idején, a környezeti hatások miatt.

A termelési folyamatok évenként ismétlődnek, de nincs két egyforma év. Változnak a gazdasági és természeti viszonyok. Nem kis feladat ezen változások mellett a stabilitást fenntartani.

A termelés egyik alapvető eszköze a termőföld, amit szerződéses formában bérlünk a tulajdonosoktól. A megváltozott törvényi előírások alapján 5 évnél hosszabb időre kötött szerződések adómentesek, ezért a szerződéseket módosítottuk és hosszabb időre kötöttük.

A műszaki és agrotechnikai háttér másik meghatározója a termelésnek. A gépek és eszközök cseréje indokolt, de ezeket pályázatok és anyagi lehetőségek függvényében tudjuk csak cserélni. A Részvénytársaságban megfelelő hatékonyságú, de a környezetre kevésbé káros növényvédőszerrel dolgozunk, amelyeknek beszerzési áruk is magasabb.

A személyi feltételek, a dolgozói létszám folyamatosan változik. A nagyobb kézi munkaerőt igénylő kultúrák - mint a szőlő - többségében magánkézben van, és azok művelését családonként végzik. A nagyobb teljesítményű korszerű gépek kisebb létszámú foglalkoztatást igényelnek.

A nyugdíjazások miatt 2005 tavaszától 2-3 fő fiatal traktorost és műhelydolgozót kívánunk felvenni.

A piac, a vevő a jó minőségű terményt hajlandó megvásárolni. Ezeknek a feltételeknek igyekszik az Rt megfelelni. Terményeinket – búza, árpa, repce, napraforgó – tisztítjuk, szükség szerint szárítjuk, átmenetileg vagy tartósan tároljuk, úgy visszük piacra.

A szőlőtermést, borászatot részfolyamataira építve valósítjuk meg. A szőlőt termeljük, felvásároljuk, feldolgozzuk majd lédig, kannás és palackos bor formájában értékesítjük.

Az idén a legtöbb növényből magas termésátlagot takarítottunk be, ami országosan is jellemző. A túlkínálat következtében alacsony árak alakultak ki. Így van ez a gabonaféléknél, de a sok embert érintő szőlőnél is. Ilyen kiszámíthatatlan és bizonytalan szőlő és borpiac, mint 2004 őszén volt, példanélküli. A hosszú távú szerződések, de még az egy-két éves megállapodások is porba hulltak. Folyamatos tárgyalások, spon-tán megállapodások és szállítások jellemezték az egész szüret időszakát.

A Részvénytársaság tevékenysége a megalakítás óta nem volt zökkenőmentes. Kemény és kitartó csapatmunka szükséges egy gazdasági társaság működéséhez. Folyamatos a megmérettetés, ami eddig sikeres. Az RT a részvényeseknek évente osztalékot fizetett és a tulajdonosok földjét megművelte.

Azon dolgozunk, hogy a folytatás is eredményes legyen.

Papp Ernő
elnök-igazgató

Hegyközségi tájékoztató

Ilyenkor, szüret után érdemes visszaneézni a mögöttünk lévő gazdasági évre.

Az elmúlt aszályos év után ez évben megfelelő mennyiségű csapadék hullott: sokéves átlagtól 125 mm-rel több. A talaj jelenlegi vízkészlete elegendő lesz a növények tavaszi ébredéséhez.

Év közben a szőlőfürt növekedése és érése folyamán már több gondot okozott az időjárás. A virágzás 2-3 héttel később kezdődött és nagyon vontatottan zajlott le. A sok csapadék hatására már ekkor megjelent a botrytis és később a peronoszpóra is, de mérsékelten. A fürtfejlődés során több helyen erős lisztharmat fertőzés volt, és folytatódott a zsendülésig, jelentős károkat okozva. Gyakori volt a hajnali harmatképződés, ami sokszor a késő délelőtti óráig megmaradt. A következő évben még nagyobb figyelmet kell fordítani a lisztharmat elleni megelőző védekezésre, különösen, ha enyhe lesz a tél. Nagyon fontos az első védekezés, amit a növény 2-3 leveles állapotában kell elvégezni.

A szüret kezdete előtt már lehetett látni, hogy a termés mennyisége azonos, vagy több lesz az előző évinél, azonban minőségben csak közepes lesz. A napsütéses órák száma kevesebb volt az átlagtól. Nagyon hátráltatta az érést, hogy a napi középhőmérséklet alacsony volt. Az éjszakai erősebb lehűlések gátolták a szőlő beltartalmi értékeinek kifejlődését. Ezért általában több almasav maradt a bogyókban. A borászoknak nagy odafigyeléssel kell az almasavat lebontani (vörös boroknál). Ebben az évben különösen fontos volt a fürtök alsó negyedének eltávolítása, amit már nagyon sokan alkalmaznak a hosszúfürtű fajtáknál (pl. hárslevelű, furmint, egyes csemegefajták)

Egy ritkábban előforduló kártevője is volt a szőlőnek; a seregély. Több százas rajokban lepték meg a szőlőhegyeket, 20-30 %-os kárt okoztak.

Elkezdődött a szüret, a gazdák tele voltak bizonytalansággal. Szeptember közepéig még nem jelentkeztek a korábbi felvásárlók. A bejelentett felvásárlási árak alacsonyabbak voltak az előző évinél, amit nem indokolt a várható gyengébb minőség. A gyengébb minőséget nem csak a nem megfelelő időjárás okozza, hanem a tőkék túlterhelése is. A területek nagy részén volt 220-260 q átlagtermés. Ez a mennyiség duplája annak, amit a növény megfelelően be tud érlelni. Az ilyen szőlőből legjobb esetben asztali minőséget vagy ipari bort lehet előállítani.

Az alacsony árak és a bizonytalanság okai többek közt, hogy Magyarországon nagyon magas volt a borkészlet a szüret előtt. A magyar borexport az utóbbi két évben a negyedére esett vissza. Az előzetes termésbecslés alapján több termést vártak, de a kártételek miatt a termés kevesebb lett. A hazai borfogyasztás is csökkent. Nem igaz ez az egyéb „boréretét keltő alkoholos ital”-ra (hamisítvány). Nem hivatalos adatok szerint kb. 0,5 -1 millió hl ilyen ital kerül forgalomba. Az egyre szigorodó törvények még mindig nem tudták ezt megakadályozni.

Az EU-s tagság révén kialakult új feltételrendszer kiélezettebb küzdelmet kíván a piac megnyerése, megtartása érdekében az elszámolás szigorúbb feltételei ma még szokatlanok a termelőknek. (új borkönyv) A borászati melléktermékek kötelező lepárlásának mennyiségét Magyarország kérésére módosították. Ezek szerint csak az 500 hl fölött termelő pincészetek kötelesek a melléktermékeket leadni. E mennyiség alatt termelőknek ellenőrzötten kell kivonni a mellékterméket.

Az új bortörvény, (2004. XVIII. év) ha késve is, de megjelent. (MK. 44. sz.) Ez a törvény még több adatszolgáltatási és adminisztrációs feladatot ró a hegyközségekre. Hegyközségünknek is át kell dolgoztatni az alapszabályt és a rendtartást, amit a választmány a jövő évben terjeszt a közgyűlés elé jóváhagyásra.

A Bogácsi Hegyközség Választmánya nevében kívánok minden szőlő és bortermelőnek jó pihenést, jó borászkodást, kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet!

Siklósi János, HK elnök

Karácsonyi készülődés

Adventben járunk, tele várakozással az ünnep előtt. Ünnepeink között a karácsonyt nevezzük a szeretet ünnepének, hogy mennyire és hogyan tudunk szeretni ez egyénre szabott.

Igyekezzünk tettekké formálni ezt az érzést, hogy a jó szándék valóra válhasson.

A jótettek javarészt titokban születnek. Semmiféle műszer nem jelzi őket, semmiféle statisztikai apparátus nem készít róluk táblázatot. De jelenlétük annál valószínűsőbb.

A jótetteknek elenyésző az írott történelme. Ha azonban megszünnének egyszer cselekvően részt venni a földi életben, ez éppoly súlyos és elviselhetetlen lenne, mintha egyik pillanatról a másikra elveszíténék légkörünket.

(Pilinszky János gondolatai)

Az év vége felé közeledve, ha visszatekintünk az elmúlt esztendőre, nincs okunk panaszra. Bogácson az idén több játszóházat tartottunk és a sokkal többen vettek részt rajta. Ápr.5-én Húsvétra írókázással tojásokat festettünk. Május 1-jén az anyák napját és a majálist együtt ünnepeltük, ez egybeesett az uniós csatlakozás időpontjával, ahol többek között aszfalt-rajz versenyen teheték próbára ügyességüket a gyerekek. Máj. 28-án szabadtéri gyermeknap program volt. Jún. 14-én iskolai diáknapi program részeként az egészséges táplálkozással kapcsolatban kaphattak ízelítőt, különféle salátákat készítettek a gyerekek, amit a következő két nap kosárfonás oktatás követett. Június 29-én üvegfestés volt a művelődési házban. Bogácson szerveztük meg, de a társulás kisebb településein -Bükkzsércen, Noszvajon, Cserépfaluban, Cserépváralján -élő gyerekek részére az úszásoktatást. Nov.28-án Advent első vasárnapján az adventi koszorú elkészítése után ki-ki meggyújthatta otthon az első gyertyát. Reméljük dec.13-án, Luca napján elültethetjük a jövő évi bő termés reményében cserepekbe a búzát. Luca (Lux) egyben a fény ünnepe is, ezért az iskolásokkal szeretnénk közösen készíteni töklámpásokat. Az elmúlt évhez hasonlóan idén is két pályázatot nyertünk, ebből szerveztük programjainkat.

Szeretném megköszönni mindazoknak a segítségét, akik ruhaadományokkal, vagy programjainkon személyes segítségükkel hozzájárultak ahhoz, hogy ebben az évben több emberhez tudtunk eljutni.

Köszönjük aktív részvételüket és minden kedves olvasónak kollégáimmal együtt boldog karácsonyi ünnepeket kívánok!

Zsák Terézia

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője

Megszületik?

Tíz, vagy talán már tizenkét évvel ezelőtt ismerkedtem meg a miskolci Majoros családdal. Öregotthonban dolgoztak a szülők, kevéske fizetésből tartották el három gyermekes családjukat.

Történt az egyik adventben, amikor a szokottnál is kevesebb jutott a karácsonyi ünneplésre a családi kasszából, egy ködös este fáradtan, elcsigázottan hazafelé bandukolt az édesanya. A homályból felsejleni látott három soványka alakot. Lassított az egyébként sem túl gyors léptein, annyira meglepte a szembejövők árny-léte. Ruhájuk tiszta volt, de jócskán kopottas, varrott, arcuk beesett és szürke. Összeszorult a szíve. Elgondolkodott, hogy neki semmi oka panaszra, szomorúságra, levertségre, hiszen mindenük megvan, s hogy vajon az ő családját mennyi választja el ettől a szembejövő valóságtól? Hiszen ma már senkinek nincs - úgynevezett - nyugdíjas állása, egyik napról a másikra elküldhetik őket a munkahelyükről, s ebben a nagy munkanélküliségben hol kapnának állást? - gondolta végig a másodperc töredéke alatt. Szemével követte őket, amíg a köd engedte. Hazaérve elmesélte családjának a látottakat. A család közös elhatározásra jutott: karácsonyi készületük minden lelki (imák, roráték, jócselekedetek, böjt) és anyagi javát felajánlják valamelyik rászoruló családnak. Advent utolsó napjaiban szállításra készen összecsomagolták a finomságokat, az addig elkészített meglepetéseket és a család karácsonyfáját. 23-án este begördült az udvarra a karitász autója, hogy elszállítsa az idei karácsony összes kincsét Majoroséktól.

- A „címezett”? - kérdezte a sofőr.

- Az egyik ismerős család. A feleségem majd mutatja az utat. - szólt a férj és beültek a vezető mögé a mikrobuszba.

Néhány háztömbnyivel lakott odébb a „címezett” család, ám az utolsó kanyar előtt egyszer csak megpillantottak három soványka alakot.

-Álljon meg kérem! - szólt az édesanya. Feltépte az ajtót és egy mozdulattal ott termett a járdán... s a címezett megváltozott. Nem kellett tovább menniük, mert ott álltak az előtt a ház előtt, ahová - a szíve mélyén - az édesanya is szánta a felajánlást.

Ez volt Majorosék első karácsonya, hogy nem maguknak szereztek örömet, hanem másoknak. Azóta minden évben megteszik ezt a felajánlást. Nem a feleségükből adnak, hanem azt ajándékozzák el, ami számukra is szükséges. Az ünnepeik attól ízletesek, csillognak és illatoznak, hogy a karácsony szent napjait együtt töltik. Egy kis fenyő gally áll az asztal közepén a vázában és étkezéseik egy átlagos vasárnaptól nem pazarabban.

Volt, vagy van-e a felajánlásnak értelme? Ki-ki döntse el maga!

Sok ember él a társadalom peremén. „De mi ez ennyinek?” (Jn 6, 9b.) - kérdezte Szent András apostol a csodálatos kenyérszaporítás előtt a Mestertől.

A két nagy lány azóta férjhez ment, s jó hozományként vitték magukkal a családi hagyományt. Advent táján mind a ketten pazar ünnepre készülnek, amit karácsony előtt elajándékoznak a szegényebb családoknak. A legkisebb lány misszióban él Peruban és az ott élő szegény és beteg gyermekeket ápolja.

Volt, vagy van-e a felajánlásnak értelme? Ki-ki döntse el maga!

Megszületik ma is? - kérdezték tőlem a hittan órán a napokban a gyerekek. Olyan titok ez, amiről Jézus azt mondta, hogy el van rejtve a bölcsék és okosak elől és csak a kicsinyek értik meg.

- Igen! Ma is megszületik Jézus azokban a szívekben, otthonokban, ahol segítenek, szeretnek, jóra törekszenek, kibékülnek, és áldozatokat vállalnak másokért.

MEGSZÜLETIK!

Balogi Margit

Talákoztunk

„Nekünk Bogács a világ közepe” kaptam a minap ezt a kedves könyvet azon a 45 éves találkozón, melyet az 1959-ben végzett diákok szerveztek Fekete Mária (Jászainé) jóvoltából.

A telefonos megkeresés után mindennap azzal keltem és feküdtem; hányan voltunk, ki hol lehet, ki hogy nézhet ki most, vajon megismerem-e mindnyájukat. Napról napra úgy éreztem, hogy több és több kép illetve „film” játszódik le előttem az iskolás évekről, melyet Bogácson töltöttem. A szereplők benne Mohás igazgató bácsi, tanító néni és tanító bácsik és nem utolsósorban osztálytársaim.

A találkozó előtti estén utaztam le, így alkalmam nyílt egy kis nosztalgiázásra is. Rengeteg emlék elevenedett fel bennem, melyek már homályba foszlottak volna.

Szombat délután templomunk előtt gyülekeztünk, ahol Zsitkovits Jucika tanító néni örömmel üdvözölhettük.

Nekem, aki korábbi találkozón nem tudtam részt venni, bizony nagyon kellett nyelnem a könnyeimet, amikor elém álltak kérdezőn: megismersz-e? Legszívesebben egyszerre öleltem volna át valamennyit.

Manci néninek hálásan köszönjük, hogy nyitott ajtóval fogadott bennünket és így betérhettünk templomunkba egy imára. A temetőben virágcsokrokat helyeztünk el Mohás igazgató bácsi, Fodor Júlia és Korom Viktória (Barócsikné) elhunyt tanítóink sírjára.

Leballagván a templom dombtól Mohás Magda néni is köszöntöttük, aki szeretettel fogadta „csapatunkat”. Folytatásként elsétáltunk az Alabástrom Panzióba, ahol szépen megterített asztalnál hangos emlékezésbe kezdtünk. Nagy nevetések és visszaemlékezések sorozata következett.

Egyszer csak megjött Szabó tanár néni! Korát meghazudtolva, fiatalosan névsorolvasást tartott. Kitűnő szervezőnk, Marikánk a 45 évvel ezelőtt kapott ballagási tarisznyából előkapta a névsort és átnyújtotta. A jelenlévők ezután pár mondatba sűrítették az elmúlt évtizedek eseményeit, a hiányzókról pedig, aki tudott beszámolt.

Megemlékeztünk kedves osztályfőnökünkről, Kúti Istvánról és az elhunyt osztálytársakról.

Jó lett volna egy kicsit mindenkivel külön elbeszélgetni, de az idő rövidege ezt nem tette lehetővé.

Elhatároztuk, hogy az 50 éves találkozót feltétlenül megtartjuk és reméljük, hogy azon MINDENKI részt vesz.

Adja a Jó Isten, hogy elhatározásunk valóra váljék és nekünk Bogács maradjon a világ közepe!

Hanák Maya

Emlékezés a Hősök sírjánál

„Megőrzött emlékezet”

A történelem az emberek szívében él, tapasztaltam, amikor két évvel ezelőtt a Megőrzött emlékezet – helytörténeti adatgyűjtő pályázat elkészítéséhez idős, 70-80 éves emberekkel beszélgettem:

Halottak napján a második világháborús emlékmű körül égő sok gyertya szintén azt tanúsította, hogy az emberek így 60 év után is fejet hajtanak, mély érzéseket táplálnak a katona hősök, a megsemmisített zsidó földijeink és polgári áldozatok iránt.

Bogács nem volt a II. világháború fontos hadszíntere. 1944. őszen, az ország kettős megszállásának idején azonban szinte egy időben voltak jelen falunkban a német, a magyar és a szovjet katonák. A magyarok és a németek menekültek, visszavonultak, a szovjetek pedig előrenyomultak. A németek - az idős bogácsi férfiak elmondása szerint - tervszerűen hajtották végre a parancsot: mindent, ami az ellenség harcait segítette volna (hidak, lőszerraktár) megsemmisítettek. A szovjet katonák szervezetlenül lepték meg a falut. Raboltak a lakosságtól (főként élelmiszert), a fiatalabb nőket, lányokat megerőszakolták.

Az itt élő emberek pincékbe húzódva rettegtek és imádkoztak, csendesebb időszakokban pedig hazalopakodtak az állataikat megetetni. Az otthon maradt, bátrabb családtagok megfőzték az ételt és elvitték a pincékben rejtőzködőknek. November 28. után a fegyverek elhallgattak, de sokan csak decemberben az orosz katonák távozása után merészkedtek előjönni rejtekhelyükről.

A lövöldözések, robbantások miatt a templom és a falu felső részén lévő házak megrongálódtak, de álltak. Az éléskamrák üresek voltak, a jószágokat elhajtották. Az emberveszteség elérte a százat.

Az élet folytatódott: az itthon maradt férfiak, nők és gyerekek eltemették az elesetteket, hozzáláttak a károk helyreállításához, a föld megműveléséhez. 1946-ban Bogács Község „hazafias szeretetből” síremléket állíttatott a templom mellett.

Az általam megkérdezett emberek nagyon fiatalon éltek meg a II. világháború borzalmait. Igyekeztek pontosan felidézni az eseményeket, ami azt mutatja, hogy mély nyomot hagyott bennük ez az időszak. A háború felidézése néhányukban zaklatottságot váltott ki, nem volt ritka a könnyes szem törölgetése sem. Szinte mindnyájan azzal fejezték be mondanivalójukat, hogy a látott kegyetlenséget és pusztítást nem kívánják a most élőknek.

2004. november 11-én Hegyi Imre a Bogácsi Kör elnöke és Fülöp Géza vállalkozó szervezésében hozzátartozók és a második világháború áldozatainak emlékét ápolók szűk köre emlékezett meg a front Bogácsra érkezésének 60. évfordulójáról.

Hegyi Imre átadta Tarczay Béla, a Hadifoglyok Bajtársi Egyesülete megyei elnökének szívélyes üdvözlését és dicséretét, azért, mert a bogácsiak méltó módon ápolják a második világháború áldozatainak emlékét.

Hanák József esperes úr megszentelte az emlékművet. A hozzátartozók virágokkal, imáikkal és énekeikkel tették méltóbbá a „megőrzött emlékezést”.

Jankóné Jónás Zsuzsa

Beszélgetés Dr. Ráski Lászlóval

- Hogy érzi magát Bogácson? - érdeklődtem Dr. Ráski Lászlótól, a Bogács gazdasági életét meghatározó Termálfürdő Kft ügyvezető igazgatójától.

- 2004. március 1-től dolgozom Bogácson, korábban nem volt kötődésem a községhez. Az elmúlt kilenc hónap alatt úgy érzem sikerült beilleszkednem a község életébe, sikerült kialakítanom azokat a kapcsolatokat, amelyek elengedhetetlenek a fürdő irányításához.

- Több községi rendezvényen láttam Önt. Szívesen kapcsolódik be ezekbe a programokba?

- Igyekszem részt venni a közéleti munkában is, a különféle rendezvények erre jó lehetőséget teremtenek. Nagy megtiszteltetés volt számomra, hogy országos hírű mesterszakácsok és idegenforgalmi szakemberek társaságában részt vehettem a főző és sütőverseny zsűrijének munkájában.

Nagyon jól sikerült a fürdőfesztivál. Régen látott nagy tömeg vett részt rendezvényünkön az ország minden tájáról és külföldről is. Az egész napos program keretében én adhattam át a fürdő kollektívájának nevében a szépségverseny nyertesének az első helyezését járó díjat.

A szüreti és borfesztivál után részt vehettem Ausztriában egy fürdő és bor tanulmányúton, ahonnan rengeteg tapasztalat birtokában térhettünk haza.

- **Köztudottan az idén mérsékeltebb volt az emberek** kiránduló kedve. A bogácsi fürdő milyen mérleggel zárta az évet?

- A szálláshely értékesítés területén jó évet mondhatunk 2004-re, hiszen a szálláshelyeink kihasználtsága meghaladja az országos átlagot. A fürdővendégek számának alakulásában sajnos nem ilyen jó a kép. A májusi egész hónapos, a június első két heti rossz időjárás, a háromnapos hétvégék elmaradása, az Olimpia és a Futball Európa Bajnokság következtében jelentős árbevétel kiesést kellett társaságunknak elszenvednie.

- Milyen fejlesztési terveik vannak a jövőre nézve?

- A 2004. éves üzleti tervünk meghatározta azokat a rövid és hosszú távú fejlesztési elképzeléseket, amelyek egy része egy vagy két négyéves ciklus során megvalósítást nyerhet. A Széchenyi tervre való hivatkozással gyógy- és termálfürdő fejlesztésre 2007-ig források nem nagyon várhatók. 2007-től kezdődően a második nemzeti fejlesztési terv részeként remélhető újabb projektek kiírása.

Az akadálymentesítési pályázaton kívül jelenleg más fürdőfejlesztési pályázatok nem lelhetők fel. Egyetlen pályázat benyújtására volt lehetőség az idén az Önkormányzattal alkotott korzorcium keretében. Az Önkormányzat a gyermekmedence felújításához és vízforgatóval való ellátásához nyújtott be pályázatot a szükséges saját erő biztosítása mellett a Gazdasági és Közlekedési Minisztériumba. Az említett projekt a medence felújítását, ALKORPLAN lágy PVC lemezes burkolással való ellátását, öt méter átmérőjű légtartásos lágy PVC félgömb, mint látványelem megvalósítását és a már említett vízforgatóval való felszerelést foglalja magába.

A 2005. évi fejlesztési elképzeléseket a jövő évi üzleti terv fogja tartalmazni, mely üzleti terv tárgyalása 2005 februárjában várható. Elképzelésünk között szerepel a gyógyászat irányába való elmozdulás és egy karszalagos beléptetési rendszer bevezetése is.

A fürdő ünnepi nyitva tartása:

December 24.	zárva	
December 25.	nyitva:	9-17 ig
a Termál Szállón keresztül.		
Belépőjegy: 700 Ft/fő, Gyermekek: 450 Ft/fő		
December 26.	nyitva:	9-17-ig
December 27.	zárva	
December 31.	nyitva:	9-18-ig
Január 01.	nyitva:	11-17-ig

Dr. Ráski László a süteménysütő verseny díjátadásán

- A fürdő dolgozói hogyan alkalmazkodnak a változó körülményekhez? Hogyan birkóznak meg a rájuk háruló sokrétű feladatokkal?

- A fürdő kollektívájának feszített munkatempóban nagyon sok feladatot kellett ebben az évben megoldania. A köztisztaság, a higiénias állapotok javítása terén értünk el eredményeket. Elvégeztük a szükséges területrendezési, fűvesítési, parkosítási munkákat, valamint a szilárd burkolat cseréjének és bővítésének feladatit is. Ezen tevékenységek következtében nagymértékben javult a fürdő esztétikai állapota. Mind ezeken túlmenően üzembe helyeztük a csúszdát, elvégeztük a szükséges kivitelezési feladatokat is, hogy a főszezonban történt működtetés tapasztalatainak figyelembevételével döntsünk az Önkormányzattal közösen a további hasznosításról.

Köszönet illeti a fürdő valamennyi dolgozóját az említett feladatok elvégzéséért, valamint azért, hogy mindent megtettek az időjárás okozta árbevétel kiesés kompenzálásáért.

A kollektívával együtt a menedzsment is reménykedik abban, hogy jövőre még egy ilyen nehéz év nem következhet.

- Kívánom, hogy rövid és hosszú távú terveik valamint reményeik az elkövetkező években valóra váljanak!

Jankóné Jónás Zsuzsa

Assisi Szent Ferenc imája

Uram, tégy engem a te békéd eszközévé!
Ahol gyűlölet lakik, oda szeretetet vigyék,
Ahol sértés, oda megbocsátást,
Ahol széthúzás, oda egyetértést.
Ahol tévedés, oda igazságot,
Ahol kétely, oda hitet,
Ahol kétségbeesés, oda reményt,
Ahol szomorúság, oda örömet.

Uram, add,
Hogy inkább én igyekezzek vigasztalni,
Mint hogy vigaszt várjak.
Inkább én törekedjem másokat megérteni,
Mint hogy megértést óhajtsak.
Inkább szeressek,
Mint hogy szeretetet igényeljek.
Mert önmagunkat elfelejtve
Találjuk meg magunkat.
Ha megbocsátunk,
Akkor nyerünk bocsánatot.
Ha meghalunk,
Akkor ébredünk az örök életre.
Ámen.

Közreadta: Daragó Károly

Gondolatok a csontritkulásról

A néma járványt okozó kórkép

A csontritkulás a leggyakoribb csontanyagcsere – betegség, maga, mint biológiai folyamat önmagában panaszt nem okoz, sokáig tünetmentes marad, ezért nevezik az osteoporozist néma járványt okozó kórképnek. A csontszövet fogyása mikroszkópos majd makroszkópos törésekkel jár együtt. A combnyaktörést vizsgálva a hetven éven felüli nőknél a törések 25%-át, a férfiaknál a törések 17%-át ez az elváltozás okozza. A legszomorúbb az, hogy ezeknek az embereknek csak 50%-a van egy év után az élők sorában.

A korábbi nézetektől eltérően a férfiak érintettsége is számottevő a csontritkulásban, 50 év felett a lakosság egészének vizsgálata során gyakorisága a 30%-hoz közelít. Kutatások bizonyítják, hogy a klimakterium alatt a nők csonttömege évente 2-5%-kal lesz kevesebb, s a menopusa alatt elszenvedett csontvesztés akár 40-50% is lehet.

A csontritkulás kialakulásában nagyon sok fontos tényező játszik szerepet az ok nagyon összetett, nem egyszerűen kalcium vagy ösztrogén-hiányról van szó. Számos úgynevezett rizikófaktort ismerünk, amelyek elősegítik a folyamat kialakulását. Elsőként a táplálkozási rendellenességek, az elégtelen Kalcium, C-vitamin, Magnézium, D-vitamin, Béta- karotin, Bór bevitel, felszívódási nehézségek, fokozott foszfátbevitel, túlzott alkoholfogyasztás, metabolikus acidosis.(túlzott elsavasodás)

Nemrégiben Amerikában egy kísérlet során egy szívet lúgos kémhatású folyadékba helyeztek, s azt tapasztalták több héten, hónapon keresztül tovább működött a szívizomzat. Majd ugyanazt a szívet savas kémhatású folyadékba helyezték és a szívizomzat kb. 2 óra múlva megállt, elvesztette ingerületvezető képességét.

Fogalmazhatunk úgy, hogy lúgos közeg = egészség , savas közeg = betegség? Úgy gondolom, a tény magáért beszél, ha általánosságban ezt nem is fogalmazhatjuk meg. Túlzott „savasodás” jöhet létre túlzott húsfogyasztástól, fehér liszt, cukor, kávé és kóla fogyasztástól is. A túlzott foszfor bevitelénél kimutatták a szervezet foszforsav tartalmának megnövekedését, az aszpartám tartalmú édesítőszer bevitelkor hangyasavat mint lebontási terméket találtak. A táplálék foszfor – kalcium aránya ideális esetben 1:1, a sertéshús 1:36, a kacsahús 1:38 arányú foszfortartalma hihetetlennek tűnik. A foszfátfogyasztás negatívan befolyásolja a kalcium felszívódását, a mellékpajzsmirigy parathormonja pedig úgy hoz létre lúgosító mechanizmust, hogy a csontokból és a fogakból kalciumot old ki. A cukor, a kávé és a koffein szintén kalciumrablás közben távozik a szervezetből. Ezért is érdemes korlátozni gyermekeink cukor, csokoládé és kóla bevitelét.

A hormonális hatások bonyolult rendszerében megállapítható, hogy csontritkulás jöhet létre a túlzott pajzsmirigy és mellék-pajzsmirigy működésénél, valamint depressziónál. A tartós fekvés, ülés, s a súlytalanság állapota is kedvez a csontanyagcsere megbomlásának.

A mozgás rendkívül fontos a terápiában, de mindenképpen fontos a mértékletesség elve, heti 2-3 alkalommal 40-50 perc edzés elegendő. Tudni kell, hogy a mechanikus hatásnak kitett csontokban piezoelektromosság képződik, ahol a csontrészlet relatíve negatív töltésűvé válik, s ez váltja ki, hogy a negatív helyeken a csontlebontó sejtek csontépítőkké alakulnak, s megindul az új csont képződése. Mozgás hatására csontképződés csak ott van, ahol az izmok „ csontáramfejlesztő” hatása érvényesül, (így ha valaki kocog nyugodtan lehet az alkarjában és vállában csontritkulás) törekednünk kell hát az egész izomrendszer átmozgatására.

Kívánok kegyelemben gazdag Karácsonyt és boldog szeretetteljes Új Esztendőt.

Dr. Képes Ildikó Anna
házi orvos

Iskolai sport

Labdarúgás

Mezőkövesen rendezték meg a II.-III. korcsoportos őszi fordulós kispályás labdarúgó tornát.

A II. korcsoportban 3 csapat volt: Szent Imre Általános Iskola; Vatta és Bogács. Mezőkövesdtől kikaptunk, de Vatta ellen egy színvonalas, nehéz mérkőzésen igazságos 4:4-et játszottunk.

A III. korcsoportban szintén 3 csapat körmérkőzésel döntötte el a helyezéseket. Mezőkövesdtől itt is kikaptunk, de Bükkábrány ellen szép játékkal megérdemelten, 7:0-ra győztünk. Így második helyen végeztünk!

A gyerekek mindent megtettek a győzelemért és ez az eredményen meglátszott, ami engem is boldoggá tett!

Úgy gondolom nekünk nem a nagyvárosi iskolákat kell legyőzni, hanem a hozzánk hasonló körülmények között lévők ellen kell jól játszani!

A gyerekek az edzéseken jól dolgoznak, már most látni a fejlődésüket. Az ügyesebbek, kitartóbbak kitűnnek a csapatból. Azért dolgozunk tovább, hogy a tavaszi fordulóra még jobb, szebb játékot játszassunk.

A szülőket pedig arra kérném, hogy ne a sportolás megvonásával büntessék gyereket, ha rossz jeggyel tér haza. Ha lehet inkább a sportra kell ösztönözni a felnövekvő fiatalságot, mert az egészséget könnyebb megtartani mint gyógyítani!

Úszóverseny

2004. november 23-24-én került megrendezésre Mezőkövesden a körzeti úszóverseny, amelyen a Bogácsi iskolából is indultak tanulók.

Érmeseink:

Ittes Enikő	5. osztály: 100 gyors	III. hely
Lukács Zsófi	5. osztály: 100 hát	I. hely
Holló Anett	8. osztály: 100 hát	I. hely
Ittes Boldizsár	3. osztály: 50 hát	II. hely
Fodor Zsolt	3. osztály: 50 gyors és 50 mell	II. hely III. hely

Akik elindultak a versenyen és nem hoztak érmet, azok is tisztességesen helytálltak. Az úszóversenyekre évről évre kevesebben jelentkeznek, ez azért elkeserítő, mert az úzás a legegészségesebb sport.

Az edzőknek és testnevelőknek egyre nehezebb lesz a jövőben a gyerekeket a sporthoz csábítani, hiszen a mai világban a sport már nem érték!?

Nagy Roland, testnevelő

Bogácson minden lehetőség adott a sporthoz

Tanulmányút Ausztriába

Október első hétvégéjén 16 fős delegáció utazott Bogácsról Ausztria Stayer tartományába.

Az utazás célja az volt, hogy Bogács idegenforgalmának különböző területein hasznosítani tudjuk az ott látottakat, hallottakat és tapasztaltakat. A szervezők ezért igyekeztek a delegációt úgy összeállítani, hogy minden terület képviseltesse magát. Részt vettek önkormányzati képviselők és a polgármester, a fürdődolgozók és a Thermálfürdő Kft ügyvezető igazgatója, pincetulajdonosok és borászok, és természetesen a Szent Márton Borrend küldöttei. Jómagam az Idegenforgalmi és Falufejlesztési Bizottság tagjaként vettem részt a tanulmányúton. Azt hiszem, fontos megjegyezni, hogy az önkormányzat és a borrend finanszírozta az utazást, de az ott tartózkodás a résztvevők saját költségére történt. Úgy gondolom dicséretes, hogy mindenki hajlandó volt áldozatot hozni azért, hogy a megszerzett tapasztalatokat hasznosítani tudja későbbi munkája során.

Az első célállomásunk Loipersdorf volt. Ez egy gyönyörű fürdőhely, mely adottságaiban és a vendégszámban hasonlít Bogácshoz. A fürdő egyik vezetője bemutatta nekünk a létesítmény egy részét, a fürdő történetét, a fejlődésük folyamatát és választ kaphattunk a feltett kérdéseinkre. Ezt követően megkaptuk a belépőnk, majd kipróbáltuk a különböző medencéket és látványelemeket. Azt hiszem, ha minősíteni kellene a fantasztikus jelző helyénvaló volna. Ahol még a víz alatt is szól a zene másképp nem minősíthető!

Sajnos nem sokáig élvezhettük a fürdőzést, hiszen az időbeosztásunk nem engedte. Alig tíz kilométert kellett utaznunk, hogy megérkezzünk Fürstenfeld-be, ahol elfoglaltuk szállásainkat. Kora este már jelenésünk volt egy közeli családi gazdaságban. Miután a családfő, vagyis a gazda és főborász bemutatta nekünk a borászatát, az éttermükben folytatódott a program borkóstolással és vacsorával. Kitűnő vendéglátásban volt részünk, amit a „ház asszonyának” köszönhattunk. A családi vállalkozásban ugyanis az értékesítés és a vendéglátás a feleség feladata, míg a szőlő és bortermelés a férj dolga volt.

Másnap délelőtt a Bad Blumau fürdőbe látogattunk. Ez már egy egészen más fürdőhely volt, mint az előző, ezt inkább a varázslatos jelzővel illetném. Építészeti egységű, hiszen Hundertwasser tervek alapján készült, ami teljességgel nélkülözi az egyenes vonalat, mind kívül, mind belül. Talán az egész újság kevés lenne arra, hogy leírjam az ott látottakat. Miután tájékozódunk és megszereztük a számunkra értékes információkat, itt is kipróbáltuk mit nyújt a vendégeknek ez a fürdő. Rövid fürdőzés után a délutáni program várt ránk: a Fürstenfeld-i polgármester fogadta a delegációnkat a városházán. Előadást tartott a városokról és a vidékekről, majd beszélgetés, kölcsönös ajándékozás és fotózás következett. Hátra volt még egy program a kora estére. Ismét egy családi vállalkozást ismerhettünk meg, mely mezőgazdasággal, konkrétan gyümölcs- és szőlőtermeléssel foglalkozott. Itt is nagy szeretettel fogadtak minket. Végignézhettük a pincészetet és a palackozót, majd ezek után a család üzletében folytattuk borkóstolással az estét. Nagyon nem merültünk bele, hiszen vacsorára vissza kellett érniük a szállodába.

Vasárnap reggel Maria Zell felé vettük az irányt, de útközben megnéztük a Bad Waltersdorf-i fürdőt, igaz ezt már csak kívülről, ugyanis ez már nem volt része a program tervünknek. Maria Zell-ben megnéztük a híres templomot és a köréje épült búcsújáró helyet. A templomban található Mária szobor világhírű zarándokhellyé tette ezt a települést, ezért különösen érdekes volt számunkra.

Miután kigyönyörködtük magunkat hazafelé vettük az irányt. Fáradtan, de élménnyel és információval feltöltve érkeztünk éjszaka Bogácsra.

Köszönet a szervezőknek.

Farkas Richárd

Márton-napi hagyományok

régen és napjainkban

Régen Márton nap a gazdasági élet fontos őszi zárónapja volt. Az erdélyi pásztorok e napon kérték járandóságukat, ekkor hajtották be a gulyát a legelő-ről. Ilyenkor vágják le a tömött libákat. Úgy tartották: „aki Márton napján libát nem eszik, az egész éven át éhezik”. Legenda ide vagy oda: a szárnyas november 11-i tálalásának van egy prózaibb oka is: a régi paraszti gazdaságokban ekkorra nőtt meg és hizott süthető állapotúvá az „idei”, tehát a fiatal liba. Márton az új bor bírása, tartja a hiedelem, azaz ilyenkor már iható az újbor.

A Márton-napi időjárásból következtettek a télre: „ha Márton fehér lovon jön, enyhe tél, ha barnán, kemény tél várható”. A Márton napi lakomán elfogyasztott lúd csontjából is időjárásra következtettek: ha a liba csontja fehér, és hosszú, akkor havas lesz a tél, ha barna és rövid, akkor pedig sáros. Márton napon országsszerte lakomákat rendeztek, hogy az egész esztendőben ehessenek, ihassanak. Úgy gondolták, minél többet isznak, annál több erőt és egészséget szívnak magukba.

Erre ebben az évben lehetősége volt a Bogácson élő és itt pihenő embereknek. Községünkben lassan a legnagyobb események közé nő a Márton-napi rendezvény, melynek egyike helyszíne most is a Cserépi úti pincesor volt.

Az ehhez a naphoz kapcsolódó eszem-iszom nem maradt el, megkóstolhatta valamennyi vendég az ott készült finom ételeket; a marhapörköltet, a székelykáposztát, a legényfogó levest, a húsos káposztát, a ludaskását, a töltött káposztát, sőt a sült libacomb csontjából következtethettek az időjárásra. Az ételek az utolsó adagig elfogytak, a jó étkü és az időjárás viszonyaitól nem törődő, jókedvű vendégsereg által.

S mit is ihattak volna a nagyszerű étkek kísérőjeként? Természetesen a hagyomány szerint megízlelték az újbort, sőt a református lelkész úr meg is szentelte azt. Ezt az eseményt méltó környezetbe helyezték a Bogácsi Pávakör jó hangú, jó kedélyű asszonyai, lányai és a Somalja hagyományörző néptánc együttes fiatalos lendületű táncosai.

Persze az emelkedett hangulatot estére nem az új, hanem az óbor elfogyasztása okozta, hiszen ezen érettebb, tisztább, nemesebb nedű sok-sok vendéget fakasztott dalra. Este a komolyabb műfaj kedvelői szép koncertet hallhattak a Szent Mártonról elnevezett kiváló akusztikával rendelkező templomunkban.

Évről évre egyre több vendéget sikerül idecsalogtatni az idegenforgalmi szezonnak nem nevezhető, általában zord időjárású novemberben, s reméljük, hogy akik ebben az esztendőben idelátogattak, nem maradtak sem éhen, sem szomjan, s hírét viszik a bogácsi Márton-napi Vigasságnak.

Csendesné Farkas Edit

BOGÁCSI TÉL

Bogács Község
Önkormányzatának lapja

Szerkesztő:

Jankóné Jónás Zsuzsanna

Fotók: Jankóné Jónás Zsuzsanna,
Vincze Ferenc

Felelős kiadó:

Vincze Ferenc
Művelődési Ház igazgató

Nyomdai munkák:

Pető Nyomda
Mezőkövesd, Tel.: 49/414-000